

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ

ЛОЗНИЦА РАЗВОЈ

Лозница, Г. Јакшића бр. 3, тел. 015/872-712, 872-713, 874-030, факс 015/872-714
Текући рачуни: 160-462033-10 код Банке Интеза - Лозница, ПИБ:101562041
матични број: 17112635

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ИНДУСТРИЈСКЕ ЗОНЕ „ШЕПАК“ У ЛОЗНИЦИ

Лозница, октобар 2017

1.0. УВОД

1.1. Правни и плански основ

- 1.2. Кратак преглед садржаја и циљева Плана и однос према другим Плановима и Програмима
  - 1.2.1. Правни и плански основ за израду Плана
  - 1.2.2. Обухват границе Измена и допуна Плана детаљне регулације индустријске зоне „Шепак”
  - 1.2.3. Садржај измена и допуна Плана детаљне регулације индустријске зоне „Шепак”
  - 1.2.4. Однос са другим Плановима
  - 1.2.5. Резултати и претходна консултација са заинтересованим органима и организацијама
  - 1.2.6. Разматрана питања и проблеми угрожавања и заштите животне средине
- 2.0. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ПРИРОДНЕ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЊЕНОГ МОГУЋЕГ РАЗВОЈА
  - 2.1. Природне карактеристике
    - 2.1.1. Геоморфолошке и геолошке карактеристике терена
    - 2.1.2. Хидрогеолошке карактеристике терена
    - 2.1.3. Климатске карактеристике терена
    - 2.1.4. Геолошке и биогеографске карактеристике
    - 2.1.5. Сеизмолошке особине
    - 2.1.6. Изворишта водоснабдевања
  - 2.2. СТВОРЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ
    - 2.2.1. Становништво
    - 2.2.2. Насеља
    - 2.2.3. Привреда
    - 2.2.4. Туризам
- 3.0. ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПОДРУЧЈА ЗА КОЈА ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА БУДУ ИЗЛОЖЕНА РИЗИКУ
- 4.0. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И ПОСТОЈЕЋИ ПРОБЛЕМИ У ПОГЛЕДУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
  - 4.1. Анализа и оцена стања квалитета ваздуха
    - 4.1.1. Контрола квалитета ваздуха
    - 4.1.2. Карактеристике главних извора емисије

- 4.1.3. Дејство загађених материја
- 4.2. Анализа и оцена стања квалитета вода
- 4.3. Анализа и оцена стања квалитета земљишта
- 4.4. Анализа и оцена стања квалитета нивоа буке
- 4.5. Анализа и оцена стања квалитета нивоа отпада
- 5.0. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
- 5.1. Општи циљеви стратешке процене
- 5.2. Посебни циљеви стратешке процене
- 5.3. Избор индикатора
- 6.0. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- 6.1. Приказ процењених утицаја Плана на животну средину
- 6.2. Опис мера за спречавање и ограничавање негативних односно увећање позитивних утицаја на животну средину
- 6.2.1. Планска концепција заштите животне средине
- 6.2.2. Мере заштите ваздуха
- 6.2.3. Мере за заштиту земљишта
- 6.2.4. Мере заштите везане за проблем отпада
- 7.0. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- 8.0. ПРЕГЛЕД РАЗЛОГА КОЈИ СУ ПОСЛУЖИЛИ КАО ОСНОВА ЗА ИЗБОР ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА
- 8.1. Смернице за израду стратешке процене на нижим хијерархијским нивоима и за израду процене утицаја пројекта на животну средину
- 9.0. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА
- 10.0. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
- 11.0. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА ЗАКЉУЧАК СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. УВОД

Град Лозница налази се у северозападном делу Србије. Њено окружење чине, са северне и источне стране, општине територија града Шапца, са југозападне стране територија општине Мали Зворник, са јужне општина Крупањ и са западне стране река Дрина.

Град Лозница се простире на површини од 612 км² од чега око 60,2 % пољопривредног, 32,7% шумског и 7,1% неплодног земљишта. Према попису из 1991. године број становника град Лозница износио је 83413, а према попису из 2002. године број становника је 86413, што је забележен пораст од 3000 становника. Од укупног броја 26203 становника чини град, а осталих 60210 приградска и сеоска насеља. По густини насељености сврстава се у подручја града са 135-150 становника по км² тј. Лозница има 141 становника по км² према попису из 2002. године.

Обухвата 50 катастарских општина, чија укупна површина износи 61.221 ха.

По својим висинским карактеристикама подручје града Лозница спада у подручја где су нарочито изражени ниско брежуљкасти и средње брежуљкасти терени. Највиша тачка има коту 779 м (Црни врх) налази се на планини Гучево, док је најнижа 98м и налази се на крајњем северу града и покрива приобални појас реке Дрине. Подручје града Лозница је наслоњено на реку Дрину, која је врло значајан природни и водни потенцијал за развој укупног дринског појаса и града Лознице.

У саобраћајном погледу подручје града Лозница је повезано мрежом друмских саобраћајница (регионалног и локалног значаја) које се наслања на бивше магистралне правце садашње државне путеве Обреновац-Шабац-Лозница-Зворник и Лозница-Ваљево, које омогућује укључење у шире саобраћајне системе, а пруга Рума-Шабац-Лозница-Зворник омогућује укључивање у шири железнички саобраћајни систем.

Код нас, у теорији и пракси урбанистичког и просторног планирања животна средина заузима значајно место будући да су простор и окружење у коме човек живи јединствена целина. Чињеница да се планским решењима у великој мери утиче на квалитет појединих елемената животне средине намеће се значај планирања и уређења простора за обезбеђивање здраве животне средине као једне од основних људских потреба.

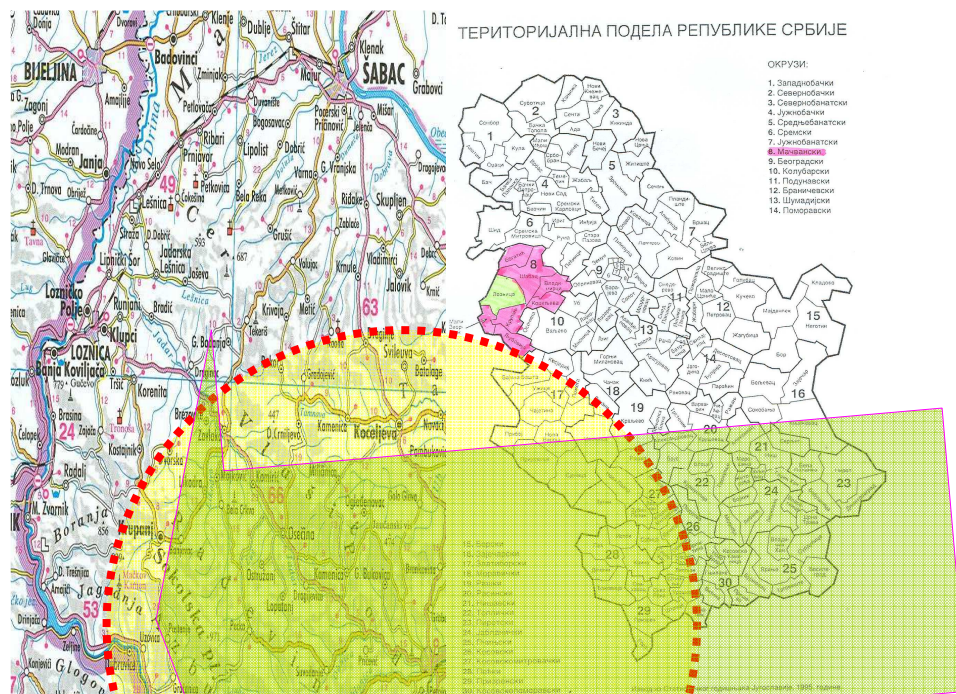
Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је инструмент којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји планских решења на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана. Такође, стратешком проценом утицаја на животну средину се одређују мере превенције, минимизације, ублажавања, ремедијације или компензације штетних утицаја на животну средину и здравље људи, једном речју, одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину и здравље људи. Стратешка процена утицаја на животну средину израђује се у поступку израде просторних и урбанистичких планова и саставни је део плана.

С обзиром на непостојање одговарајућег прописа о интегрисаној контроли и спречавању загађења, али и евидентној неадекватности прописа који су доношени и били на снази од 1991.године, а који су се односили на заштиту животне средине и процене утицаја објеката или радова на животну средину, крајем 2004.године, Скупштина Републике Србије донела је четири нова закона (Сл.галсник РС бр. 135/2004), усаглашена са одговарајућим прописима ЕУ . Ови закони су:

- Закон о заштити животне средине,
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине,
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину,
- Закон о процени утицаја на животну средину.

Законом о заштити животне средине уређује се интегрални систем заштите животне средине којим се обезбеђује остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини и уравнотежен однос привредног развоја и животне средине у Републици Србији. Овај Закон представља корак у приближавању решења у националним прописима, решењима и прописима ЕУ о заштити животне средине и тај процес биће настављен израдом других закона. Главни елементи прописа ЕУ укључени су у Закон.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано је да се стратешка процена утицаја на животну средину врши за планове у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, инфраструктурних система, заштите природних и културних добара, биљног и животињског света и њихових станишта и др.и саставни је део плана, односно програма или основе. Стратешка процена утицаја на животну средину мора бити усклађена са другим проценама утицаја на животну средину, као и са плановима и програмима заштите животне средине и врши се у складу са поступком прописаним законом.

Сл. 1: Лозница на карти Републике Србије

Стратешка процена утицаја на животну средину израђује се у поступку израде просторних и урбанистичких планова и саставни је део плана. Носилац израде плана сачињава Извештај који садржи нарочито:

1. полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
2. циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
3. стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене);
4. смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења плана);
5. програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
6. коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
7. начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
8. закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Применом Стратешке процене утицаја у планирању, отвара се простор за сагледавање насталих промена у простору и уважавање потреба предметне средине. Планирање подразумева развој, а нова стратегија одрживог развоја захтева заштиту животне средине. Ако Пројектна анализа није била у могућности да усмерава развој услед њене ограничене улоге у планирању, примена Стратешке анализе би требало да омогући постављање једног новог система вредности, уз уважавање сазнања о нарушеном природном систему. Стратешка анализа интегрише социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава политику, план или програм ка решењима која су, пре свега од интереса за животну средину.

Носилац израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину измена и допуна плана детаљне регулације индустријске зоне Шепак у лозници је ЈП за управљање, планирање и пројектовање, „Лозница развој“ коме је Градска управа –града Лознице, поверила израду Извештаја.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину се огледа у томе што се ради истовремено са Изменама и допунама Генералног плана града Лознице, те заједно иду на јавни увид и на скупштину ради усвајања, тако да ће овим Извештајем бити детаљно анализирана предвиђена решења и евентуалне примедбе у циљу унапређења и заштите животне средине.

1.1.ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Правни и плански основ за израду ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ-ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ИНДУСТРИЈСКЕ ЗОНЕ „ШЕПАК“ У ЛОЗНИЦИ чине:

- Закон о заштити животне средине (Сл.гласник РС 134/04,36/09 и 72/09)
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину(Сл. Гласник РС бр. 135/2004 и 88/2010)
- Закон о планирању и изградњи (Сл. Гласник РС бр. 72/09 и 81/09 и 74/2010)
- Просторни план града Лозница (Сл. Лист општине Лозница бр12од31.12.2011)
- Правилник о садржини, начину израде урбанистичког плана (Сл. гласник РС. бр. 31/2010)
- План генералне регулације за насељено место Лозница (Сл.лист бр.3/2014)

-Одлука о изради измена и допуна Плана детаљне регулације Индустијске зоне „Шепак,, у Лозници бр.06-26/16-3-11 од 7.09.2016.год

- Одлука о приступању изради ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ-ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ИНДУСТРИЈСКЕ ЗОНЕ „ШЕПАК“ У ЛОЗНИЦИ , бр.2-С/2016 од 16.8.2016.године

1.2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА И ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА

1.2.1.Правни и плански основ за израду плана

-Закон и планирању и изградњи Сл.гласник Републике Србије бр.72/009,81/2009-испр.,64/2010-одлука УС ,24/2011,121/2012,42/2013-одлука УС,50/2013-одлука УС и 98/2013-одлука УС,132/14 и 145/14)

Правилник о садржини,начину и поступку израде планских докумената (Сл.гласник РС,бр.31/10.69/10 и 16/11)

-Одлука и изради Измена и допуна Плана детаљне регулације индустријске зоне Шепак у Лозници бр.06/26/16-3-11 од 7.9.2016 године

-Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана детаљне регулације индустријске зоне Шепак у Лозници бр.2-С/2016 од 16,08.2016 године

-План генералне регхулације за насељено место Лозница (СЛ.лист града Лознице бр.3/2014)

1.2.2.Обухват и границе Измена и допуна Плана детаљне

регулације индустријске зоне „Шепак“ у Лозници

Граница урбанистичког плана обухвата површину од 83,5 ха односно представља обухват Плана детаљне регулације индустријске зоне „Шепак“ у Лозници.

Почетна тачка обухвата плана налази се на северу и то на међи к.п. 11919 (река Штира), 11934 (Државни пут I Б реда бр.26, Нови Сад-Рума-Шабац-Лозница) и к.п. 4533/24, одакле се спушта на југ, границом овог пута не обухватајући га, све до укрштања са улицом Републике Српске – к.п. 11942/1 (Траса државног пута I Б реда бр.27).

Граница прати јужну међу поменутог пута, до тремеђе истог к.п. 4704/1 и 4707/2, прелази пут и наставља ка северу обухватајући к.п. 4532/1, 4533/1, до к.п. 4528/1, иде јужном међом све парцеле на западу, све до реке Штире чија је к.п. 11919, па све до полазне тачке.

У обухвату овог плана налазе се следеће катастарске парцеле:

4533/24, 4533/17, 4533/15, 4533/16, 4533/2, 4533/21, 4533/19, 4533/20, 4533/18, 4533/11, 4533/10, 4533/9, 4533/8, 4533/7, 4533/3, 4533/6, 4533/5, 4533/25, 4533/37, 4533/36, 4533/30, 4533/28, 4533/23, 4533/22, 4608 4609 4610 4613 4614/1, 4615/1, 4615/3 4615/2 4614/3 4614/2 4609/3 4609/2 део 11942/1, 4665, 4533/34, 4533/4, 4533/12, 4533/35, 4533/1, 4664/1, 4666, 4532/1, 4532/5, 4532/2, 4532/6, 4532/7, 4532/4, 4532/3.

Укупна површина обухвата **834514** м².

1.2.3. Садржај измена и допуна Плана детаљне регулације индустријске зоне „Шепак“

ОПШТИ ДЕО

1.1. УВОД

1.2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.3. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ВИШЕГ РЕДА

1.4. ОБУХВАТ ПЛАНА СА ВЛАСНИЧКИМ СТАТУСОМ

1.5. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

ПЛАНСКИ ДЕО

2.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

2.2. НАМЕНА ПОВРШИНА СА БИЛАНСИМА

2.3. КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЗОНЕ И ЦЕЛИНЕ

2.4. ОПШТИ УСЛОВИ РЕГУЛАЦИЈЕ И НИВЕЛАЦИЈЕ

2.5. ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ

2.5.1. Попис парцела и опис локација за јавне намене

2.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ

2.7. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА

2.8. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗА УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА

- 2.8.1.Заштита градитељског наслеђа
- 2.8.2.Заштита животне средине
- 2.8.3.Заштита природе
- 2.8.4.Заштита земљишта и управљање отпадом
- 2.8.5.Заштита од пожара, елементарних непогода и буке
- 2.8.6.Заштита воде и ваздуха
- 2.8.7.Мере енергетске ефикасности
- 2.8.8.Услови за несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама
- 2.8.9.Инжењерско-геолошки услови
- 3.0.ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
- 3.1.ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА КОМУНАЛНУ ИНФРАСТРУКТУРУ
- 3.1.1.Хидротехничка инфраструктура
- 3.1.1.2.Канализациона мрежа
- 3.1.1.3.Кишна канализација
- 3.1.2.Електроенергетска инфраструктура
- 3.1.2.1.Постојеће стање
- 3.1.2.2.Планирано стање
- 3.1.3.Телекомуникације
- 3.1.3.1.Постојеће стање
- 3.1.3.2.Планирано стање
- 3.1.4.Топлификација и гасификација
- 3.2.ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА НОВЕ ОБЈЕКТЕ
- 3.2.1.Општа правила грађења
- 3.2.2.Правила грађења за секундарне делатностима
- 3.2.3.Урбанистички параметри за лаку индустрију, грађевинарство, занатство, мануфактурну производњу, складишта
- 3.2.4.Урбанистички параметри за комерцијалне и услужне делатности
- 3.2.5.Правила грађења за постојеће објекте у обухвату плана
- 4.0.ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПЛАНА
- 4.1.СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
- 4.2.ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОБАВЕЗНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА
- 4.3.ОБЈЕКТИ И МРЕЖА ИНФРАСТРУКТУРЕ
- 4.4.СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА
- 4.5.СМЕРНИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- 4.6.ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1.2.4 Однос са другим плановима

Планом вишег реда дефинисана је претежна намена простора и дата су усмеравајућа правила за реализацију планираних садржаја.

Основна концепција уређења предметног простора проистекла је из намене површина предвиђене ПГР-ом као и из потребе заинтересованих потенцијалних инвеститора и жеље да се побољша привредни амбијент на подручју града Лознице тако што ће подићи ниво конкурентности индустријске зоне односно стварањем услова за унапређење коришћења предметних локација.

Концепцијом просторног уређења планирају се површине за пословање – индустрија,складишта,производно занатство,сервиси,комерцијални садржаји као и саобраћајна мрежа и зелене површине.

По важећем плану простор је подељен на 5 подзона у оквиру којих су организоване делатности различитог типа,карактера и сложености.За сваку зону су дата Правила грађења а њихов основ је у ПГР-у.

1.2.5.Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама

Током израде измена и допуна предметног Плана детаљне регулације, као и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину,обављене су консултације са представницима заинтересованих органа и организација.Такође,у поступку израде прибављени су сви неопходни услови надлежних органа и организација.

1.2.6.Разматрана питања и проблеми угрожавања и заштите животне средине

Квалитет животне средине на подручју града Лознице је задовољавајући према расположивим подацима.Проблем загађивања и нарушавања квалитета неких елемената животне средине је знатно смањен с обзиром да можда и највећи загађивач у лозничком крају ХК,„Вискоза“ не ради.Поред Вискозе постоји још предузећа која такође не раде.

Предметни простор је углавном неизграђен и нема директних загађивача.Фабрика „Вали“ се појављује једино као потенцијални загађивач вода али је то сведено на минимум с обзиром да у кругу постоји постројење за пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијент.

На јужном делу обухвата плана,до улице Републике Српске постоје комерцијални објекти који су потенцијални загађивачи услед неадекватних септичких јама јер подручје индустријске зоне и улице Републике Српске није прикључено на канализациону мрежу.У непосредној близини је и градска депонија на којој је у току рекултивација а предвиђено је њено измештање у блиској будућности.

2.0.ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ПРИРОДНЕ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ и ЊЕНОГ МОГУЋЕГ РАЗВОЈА

2.1.ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.1.1.Геоморфолошке и геолошке карактеристике терена

Земљиште (педон) је веома значајан природни ресурс јер се све људске активности одвијају на њему. Овај површински слој литосфере је условљен деловањем већег броја чинилаца на његову генезу а то су: матични супстрат (геолошка подлога), организми (флора, фауна, човек), рељеф (геоморфолошки услови), клима, и све то у функцији времена. Ови чиниоци често стварају већи број типова земљишта на релативно малом простору.

На подручју Лознице налази се већи број типова земљишта који се међусобно разликују по морфолошким, физичким, хемијским и производним особинама као и распрострањености и укупној површини коју заузимају.

Промене геолошке средине, као последица човекове активности, не само геохемијски посматрано, су видне и вишеструке. У том смислу могу се разликовати промене настале процесима:

- деструкције,
- транспорта,
- акумулације и
- литификације.

У измени (деструкцији) геолошке средине човек учествује: копањем, грађењем разноврсних објеката, упуштањем разних флуида, свесним интервенцијама. Транспортом стенских маса човек мења природни рељеф и поспешује падинске процесе (клизишта, одроне и др.). измене геолошког амбијента вештачким акумулирањем има значајне размере у реонима са хидротехничким регулацијама, обелешавајуће акумулације новодепонованих седимената.

Антропогена делатност сваким даном представља све важнији фактор настанка разних геолошких процеса, не само да се мења изглед земљине површине, већ се дешавају значајне промене у горњем делу земљине коре, које по размерама и последицама можемо упређивати са геолошким последицама (наслаге вештачких акумулација, наносне и насипне наслаге, депоније комуналног и индустријског отпада.

Исцрпност геолошких ресурса је један од важнијих проблема са којима се сусреће савремено човечанство. Оно што заиста може бити погубно за људски род, поред колапса геолошких енергетских потенцијала, јесте загађење воде за пиће и пољопривредног земљишта.

На основу морфолошких одлика и морфогенезе појединих рељефних облика, у ширем подручју Лознице издвајају се две рељефне целине:

- Планински масив Цера
- Алувијална раван Дрине

Планински масив Цера налази се у централном делу подручја истраживања. У оквиру масива су врхови Кумовац (544 мнв), Мирковача (447 мнв), Велика Градива (443 мнв) и Видојевица (379 мнв).

Алувијална равна Дрине представља најниже делове терена. Алувијалне равни су формиране непосредно уз корито бројних река и потока који теку на подручју истраживања. Долину Дрине карактеришу и формиране речне терасе.

Геолошке карактеристике

Минералогенетска област подручје Лознице и шире, припада урбаном Средоземном појасу - геотектонској јединици првог реда. Основу геолошкој грађи Средоземног појаса, чине геотектонске јединице препалеозојске старости. Палеозојско развиће у оквиру Средоземног појаса представљено је Херцинидима док мезо-кенозојској области припадају Алпиниди као најмлађа геоструктурна јединица, која у нашој земљи и Подрињској области има доминирајући положај.

Подрињска минералогенетска област, односно регион који припада унутрашњем појасу Динарида, састављен је од Херцинских и Алпских структурно-геолошких јединица палеозојског односно мезојско-кенозојско стратиграфског положаја.

Геолошка грађа подручја Измена и допуна Плана не може се посматрати уско, сама за себе, јер је она саставни део региона унутрашњих Динарида. Само на тај начин могуће је добро разумети и приказати геолошке, а затим и хидрогеолошке карактеристике истражног терена.

2. 1.2. Хидрогеолошке карактеристике терена

У хидролошком погледу најважније су стене са функцијом хидрогеолошких колектора, односно стена у којима се на основу њиховог састава и структуре могу акумулирати термалне воде.

У геолошки склоп терена Лознице заступљене су :

- Магматске стене
- Седиментне стене
- Метаморфне стене

У погледу водопропустљивости ове стене се двојако понашају. Површински слојеви су готово водонепропустљиви, вероватно, због распаднутог фелспата који је попунио пукотине финим глиновитим честицама. дубље партије су водопропустљиве само по пукотинама.

Распрострањеност стена са различитом структуром порозности, тектонском поремећеношћу различитим степеном распаднутости и другим карактеристикама условио је сложеност хидрогеолошких односа. На основу хидродинамичких услова и распростирања у хоризонталној, односно вертикалној равни издвојених литолошких чланова развијени су:

- збијени тип издани у алувијалним, терасним и делувијално-пролувијалним седиментима гранодиорском грусу и осулинама,
- пукотински тип издани у гранодиоритима и њиховим варијантама, хидротермално измењеним стенама,
- сложени тип издани у палеозојским стенама.

- Збијени тип издани је веома распрострањен с обзиром да су на територији општине развијене наслаге које карактерише интергрануларни тип порозности. Збијени тип издани развијен је у алувијалним и терасним седиментима, елувијалним, делувијално-пролувијалним наслагама и осоллинама. Водоток Дрине и разноврсност њене речне мреже на истражном подручју, међу којима се издваја притока Јадар, условиле су постојање алувијалних седимената просечне дебљине 20 m (Лозничко поље), а местимице и до 40 m низводно од Лознице. Алувијалне наслаге изграђују шљункови, пескови и валуци магматског, контактано-метаморфних и кристаластих стена местимично заглињени. У приповршинској зони веће је учешће ситнозрних и прашинастих пескова, понегде и суглина. Коефицијент филтрације је 1×10^{-2} cm/s и веће. Алувијални седименти према Бањи Ковиљчи, знатно су мање мочности, око 13 m, слично и алувијални седименти Јадра а по саставу су нешто више заглињени. Прихрањивање издани врши се инфилтрацијом атмосферских и површинских вода из дисолуционе или пукотинске издани распрострањених у јужном делу територије. Дрењирани издани врши се природно преко ретких извора, издашности најчешће до 0,5 l/s, копаних бунара за индивидуално снабдевање или јавних изворишта.

Збијени тип издани формиран у гранодиоритском трусу Стражанице, чија је дебљина неколико метара има велики значај, како због прихрањивања пукотинске издани, тако и потенцијално локално водоснабдеване. Прихрањивање издани врши се инфилтрацијом атмосферских површинских вода а дренирање путем дифузионог истицања изнад локалног ерозионог базиса.

Делувијално-полувијални седименти се састоје од одломака карбонатних стена слабих филтрационих карактеристика и слабе издашности.

2.1.3. Климатске карактеристике терена

Подручје истраживања се одликује измењеном умерено-континенталном климом под утицајем планинског масива Цера што се манифестује великом количином падавина, које износе и преко 1000 мм воденог стуба годишње. Ово поднебље карактеришу топла лета, хладне зиме са јасно израженим годишњим добима.

Падавине

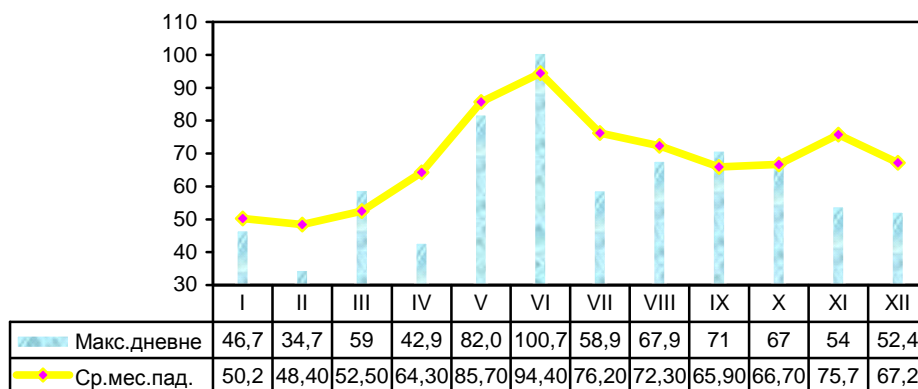
За анализу режима падавина истраживаног подручја, коришћени су подаци са хидрометеоролошке станице Лозница (121 мм). Дати су подаци о средњим месечним и годишњим сумама падавина, од 1953 – 2012. године.

У периоду од априла до септембра у просеку падне 495,1 мм, односно више од 56% од просечне годишње количине падавина.

Падавине уз температуру ваздуха представљају један од најважнијих климатолошких елемената и то посебно обзиром да предметно поднебље се више карактерише облачношћу и падавинама него топлотном инсоларношћу, које директно утиче на распрострањеност насеља на земљишној површини а тиме и на људске активности. Од

падавина зависи појава и опстанак вегетације а тиме и основа еколошке зависности човека од природе.

Просечна годишња вредност падвина у Лозници је 819,5 mm. Познавање максималних дневних висина падавина је веома значајан податак како за планирање тако и за комуналне службе, водопривреду и пољопривреду и исти су дијаграмски представљени заједно са средњим месечним вредностима:

Средња годишња релативна влажност ваздуха износи 75,4%. У периоду од октобра до јануара месеца релативна влажност ваздуха је висока и износи преко 80%. Најмања вредност релативне влажности ваздуха јавља се у априлу месецу - око 68% док је иста само незнатно виша у јулу и августу - око 69%

Температура

Значај температурних промена ваздуха у току године је велики и нарочито се одражава на величину прихрањивања и испаравања подземних вода.

У периоду када су температуре ваздуха у порасту (летњи месеци) долази до појачаног испаравања, што за последицу има смањење инфилтрације атмосферских талоба, а тиме и прихрањивање издани. У зимским месецима, ниске температуре доводе до замрзавања земљишта чиме се смањује могућност прихрањивања. Познавање температурног режима веома је важно и ради дефинисања почетка топљења снега, односно интензивног прихрањивања издани и обнављања резерви.

Средње месечне температуре ваздуха варирају од $-5,6^{\circ}\text{C}$ (јануар 1964.год.) до $25,1^{\circ}\text{C}$ (јул 2012.год.) Најтоплији је месец август са средњом месечном температуром од $20,8^{\circ}\text{C}$ а најхладнији је јануар са $6,4^{\circ}\text{C}$

Влажност ваздуха

Ради свеобухватног сагледавања климатских карактеристика истражног (предметног) подручја, у обзир се узимају подаци о влажности ваздуха мерени на климатолошкој станици Лозници у периоду од 1953-2012.год.

Највећа влажност је у децембру (просечно 83,1%), а најмања у априлу и јулу (69,2% - 69,6%).

Просечна вредност средње годишње влажности ваздуха су 75,6%.

Ветар и магла

Релативно ниске планине (Гучево 779м, Борања 881м, Јагодња 923м), заједно са планинским масивом са леве стране реке Дрине, имају значајан утицај на карактеристике годишње руже ветрова за метеоролошку станицу Бања Ковиљача.

Преовлађујући ветрови су из правца југозапада и североистока.

Бања Ковиљача је подручје са ретким појавама магле, у просеку 28 дана годишње. Најчешће се запажа у октобру.

2.1.4. Педолошке и биогеографске карактеристике

На подручју Бање Ковиљаче срећемо више типова земљишта која имају различите особине, састав и производне способности.

Рецентни алувијални наноси - поред реке Дрине. Настали су наношењем материјала за време поплава. Основна одлика алувијалних земљишта је њихова велика хетерогеност и по дужини и по ширини речне долине а и по дубини земљишног профила. Боја земљишта варира. Механички састав је неуједначен, има доста песковитих и шљунковитих каменитих наноса. Алувијум је најпродуктивније земљиште и намењен је пре свега за пољопривредну производњу, ратарске и повртарске културе.

Смеђе земљиште, на кречњацима и доломиту налазе се на надморској висини од 300-780м. То су веома стрми терени од 15-35⁰. Спада у иловичаста земљишта, добро пропустљива за воду и добро аерисана. Углавном су покривена шумом, мање су под пашњацима и ливадама.

Кречњачко доломитна црница, је на надморској висини од 570-780м, на стрмим теренима од 15-35⁰. На овим земљиштима постоје добри услови за очување и унапређивање шума.

Смеђа и кисела земљишта, се налазе на брдско брежуљкастом делу између алувијалне равни и земљишта типа црвенице и смеђих земљишта. Плодност земљишта је слабија па су ова земљишта погодна за пашњаке и шуме.

Гајњача - у мањим фрагментима, али углавном су то првенствено пољопривредна земљишта.

Параподзол се налази у брежуљкастом делу. Има неповољне физичке особине и тешко је за обраду.

2.1.5. Сеизмолошке особине

Подручје Србије карактеришу тектонски земљотреси, а величина штетних дејстава зависи од литолошког састава стенског комплекса, регионалних и локалних сеизмогених услова. Територија града Лозница налази се у вардарској екстерној субзони која се простира у залеђу Динарида, тачније ван зоне примарних утицаја. Према карти напонских поља Србије (Сикошек, 1996) истражни терен се налази у зони интеракције компресије и ундације астеросфере, на растојању до 350 км од примарног контакта.

Подручје Лозница према својим сеизмолошким обележјима је једно од мање сеизмички угрожених подручја Србије.

2.1.6.Изворишта водоснабдевања

Снабдевање водом становништва града Лозница се обавља са изворишта “Зеленица” које се налази на локацији Горња Ковиљача, узводно од бање у простору између железничке пруге Лозница - Зворник и Дрине. Узводно Дрином, у алувијалној равни отворено је ново извориште на локацији “Горње поље”. Капацитет водозахвата из оба изворишта је у директној зависности од хидрауличке везе издани са водотоком Дрине.

Захватање вода из индивидуалних водозахвата, бунара врши се углавном у низијским територијама, у долинама реке Дрине, Јадра, Лешнице, Штире и др. Дубина бунара варира од 3-5 m и често та вода не одговара по квалитету.

2.2. СТВОРЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.2.1. Становништво

За разлику од многих општина и градова у Србији, становништво Лознице је благо почело да бројчано опада у периоду од 1981 до 1991 године, да би већ по попису 2002 године било 3000 становника више него 1991.године.Старосна структура је неповољна јер је све веће учешће старих особа у укупном становништву -19.7% старијих од 60. година.

На побољшање демографске структуре једног града утичу подстицајне мере за рађање и останак становништва али и посредне мере у које спадају сва планска решења која воде ка побољшању услова живота.Циљ планова је унапређење квалитета становања,већа запосленост,ангажовање становништва у области пољопривреде,туризма и угоститељства,подршка у развоју занатства итд.

Уколико се већина предвиђених мера и оствари постоји већа могућност за повећање natalитета,као и за досељавање новог становништва а све то повољно утиче на структуру становништва и на свеукупни развој једног града.

2.2.2 Насеља

Град Лозница је Просторним планом Републике Србије одређен за урбани центар државног значаја а са циљем да просторно-функционални развој буде што више уравнотежен.Лозница је у том смислу виђена као туристички потенцијал Републике као град повољан за трансграничну сарадњу и за развој индустрије на постојећим индустријским локацијама.

Основна карактеристика мреже насеља је велики степен концентрације становништва и активности у граду Лозници и приградским насељима као последица досељавања и запошљавања становништва у градском центру.Насеља око Лознице су се спајала са градом а она уз саобраћајнице добијала линијски облик.

Уочена је изражена подељеност подручја на развијенији западни и неразвијени источни део подручја града.Што се тиче просторне дистрибуције садржаја и активности у оквиру система насеља уочен је тренд изразитог

централитета у односу на град јер су све административне, управне функције, објекти друштвеног стандарда, школе, индустријски погони трговине, услуге и др. сконцентрисане и оквиру и непосредно око градског подручја.

2.2.3. Привреда

На простору града Лозница пољопривреда је доминантна привредна делатност. Индустријски капацитети су застарели и у великим структурним проблемима и већина и не ради, па је тренутно производња заступљена умањој мери у Лозници, Трбушници, Лешници, Зајачи.

Највећи колектив ХК „Вискоза“ који је био покретач развоја целе општине већ годинама не ради. Тако да је привредна слика веома нарушена јер је јако велика незапосленост. Индустријска зона је један од потенцијалних пунктова за будући привредни развој.

2.2.4 Туризам

Туризам у Лозници и околини има дугу традицију и један је од значајнијих фактора у досадашњем привредном развоју. Туристичка понуда овог краја се превасходно ослања на здравствено-лечилишни туризам у Бањи Ковиљачи и у мањем обиму у Бањи Бадањи. Значајан туристички потенцијал је и културно-манifestациони и ђачки туризам у Тршићу и Трноши.

3.0. ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПОДРУЧЈА ЗА КОЈА ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА БУДУ ИЗЛОЖЕНА РИЗИКУ

На простору обухвата плана некада је функционисало и радило грађевинско предузеће „Зидар“, стакленик вискозине фабрике „Стандард“ и мањи комерцијални објекти до улице Републике Српске.

Данас на том истом простору постоји фабрика чарапа „Вали“ и мањи пословни објекти и занатске радионице које се више баве услугама а не производњом. Преостали простор који се некада користио за пољопривредну производњу сада је ливада.

Тренутно већи могући загађивач би могла бити фабрика „Вали“ али су они проблем отпадних вода решили системом за пречишћавање изграђеним у кругу постојећег комплекса. Након предtretмана отпадних вода исте се упуштају у кишну канализацију или у оближњи канал па у крајњи реципијент реку Дрину.

На преосталом простору су објекти који не производе неку значајну буку и не загађују ваздух односно загађивање ваздуха је могуће само од система за централно грејање уколико постоје котларнице.

Тренутно проблем би могле бити само отпадне воде из објеката уколико они нису повезани на канализациону мрежу или пак неадекватне септичке јаме. Као и комунални отпад уколико није нађено адекватно решење за његово депоновање.

4.0. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И ПОСТОЈЕЋИ ПРОБЛЕМИ У ПОГЛЕДУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Приликом израде Стратешке процене утицаја потребно је дати преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју за које се Извештај односи јер карактеристике постојећег стања представљају основу за свако истраживање проблематике животне средине на одређеном простору. Основне карактеристике постојећег стања за потребе овог истраживања дефинисане су на основу: увида у резултате мерења елемената животне средине која врше овлашћене организације, постојећи плански документи, урађена студијска истраживања, доступне стручне и научне литературе, као и директним увидом у стање на терену.

4.1. Анализа и оцена стања квалитета ваздуха

Загађеност ваздуха представља све већи проблем градова. Јавља се као последица урбанизације, индустријализације и развоја саобраћаја.

На степен загађености ваздуха утиче већи број фактора који се могу поделити на сталне и променљиве, тј. на факторе који су ван човекових утицаја и факторе које човек може контролисати. У сталне факторе спадају: орографски услови, конфигурација терена, распоред површина и објеката у граду - планска и урбанистичка решења, као и метеоролошки фактори/елементи (температура и влажност ваздуха, ваздушни притисак, правац и брзина ветра, количина и распоред падавина). У променљиве факторе спадају: повећање/смањење капацитета објеката који представљају емитере загађујућих материја у ваздух, изградња нових објеката који емитују загађујуће материје у ваздух, промена фреквенности саобраћаја и сл.

Загађивање ваздуха у оквиру индустријске зоне последица је грејања (котларнице) одвијања саобраћаја у зони и ван ње као и мањих производних капацитета углавном у приватној својини.

4. 1.1. Контрола квалитета ваздуха

Испитивање степена загађености на територији Лознице обавља се, уз мање прекиде, од 1973. године. Сагледавање степена загађености ваздуха спроводи се у циљу заштите здравља становништва. Праћењем стања загађености ваздуха обезбеђује се и сагледавање утицаја предузетих мера заштите на квалитет ваздуха.

Систематским мерењима испитује се присуство класичних загађујућих материја, и то:

- Сумпор-диоксида,
- чађи
- таложних материја (аероседимената).

Мерења врши Завод за заштиту здравља "Вера Благојевић" Шабац - Хигијенско-епидемиолошка служба Лозница.

4. 1.2. Карактеристике главних извора емисије

Циљ контроле квалитета ваздуха

За праћење класичних загађујућих материја у ваздуху има више разлога и то су:

- утврђивање степена загађености ваздуха;
- утврђивање кретања (тренда) загађености ваздуха у току године;
- оцењивање квалитета ваздуха на основу поређења са нормама;
- утврђивање мера за санацију у циљу побољшавања квалитета ваздуха и праћења њиховог деловања;
- утврђивање критичних ситуација у циљу предузимања мера;
- научна истраживања о деловању штетних материја у ваздуху на људско здравље.

Класичне загађујуће материје прате се на три мерна места

Мобилне изворе загађивања чине сва транспортна средства која као погонско гориво користе бензин, дизел, керозин и смешу пропан-бутан. Сагоревањем погонског горива долази до трансформисања хемијске енергије у механичку. Ова трансформација праћена је емитовањем гасовитих загађујућих супстанци и чврстих честица у облику чађи.

У емитованим загађујућим супстанцама налазе се гасовите супстанце као што су делимично оксидовани угљоводоници алдехиди (акролеин и формалдехид), бензо пирен, СО, СО₂, амонијак, органске киселине, паре олова и халогениди.

Негативно дејство ових загађујућих супстанци се огледа и у формирању посебног вида загађења ваздуха познатог као фотохемијски смог.

Емисија угљоводоника

Са становишта аерозагађења под појмом угљоводоника подразумевају се они органски спојеви који се могу појавити у гасовитој фази у ваздуху урбаних и индустријских средина.

Количина и састав угљоводоника у атмосфери урбаних средина, у зависности од концентрације азотових оксида и метеоролошких фактора, одређује и количину озона који настаје у фотолитичком циклусу.

Укупни угљоводоници немају директни токсиколошки утицај на људе и животиње изузев ароматичних и полицикличних ароматичних угљоводоника. Међутим, они имају токсични утицај преко фотохемијских оксиданата који настају под утицајем угљоводоника.

Природни гас, на први поглед, може се сматрати врло незанимљивим гасом - без боје је и мириса, провидан у својој чистој форми. Сасвим незанимљиво - осим чињенице да је запаљив, а када је запаљен даје велику количину енергије. Природни гас сагорева чисто и у атмосферу емитује ниске количине потенцијално штетних нуспродуката за околину.

Природни гас сагорева без дима, без имало чађи и не ствара пепео. Такође, у продуктима сагоревања нема сумпордиоксида нити угљенмооксида, те сагоревањем не проузрокује аерозагађење.

4. 1.4. Дејство загађујућих материја

Предлог мера:

С обзиром да постоји потреба и друштвени интерес за спровођењем мера заштите ваздуха од загађивања, ради заштите здравља људи, културних, материјалних и природних добара, неопходно је :

- обезбедити контролу процеса сагоревања у котларницама и њиховог одржавања;

- обављати едукацију новозапослених радника у котларницама;

- код пројектовања и изградње објеката посебну пажњу посветити питању термоизолације, као рационалној мери за смањење утрошеног горива;

- обезбедити уредније чишћење и прање саобраћајница и поплочаних површина -нарочито у летњим месецима, када су вредности аероседимената и највеће, као и правовремено одношење смећа;

- спроводити мере заштите ваздуха при транспорту грађевинског материјала, као и при раду грађевинске оперативе;

4.2. Анализа и оцена стања квалитета вода

Проблему загађивања површинских и подземних вода као и термоминералних вода као и заштити вода, мора се посветити посебна пажња, с обзиром на то да је вода један од највреднијих ресурса . Основни узрок загађивања вода представља упуштање непречишћених отпадних вода у реципијенте. Извори загађења вода локализовани су на подручју насеља и привредних објеката. У оквиру насеља примарно загађивање вода везано је за продукцију отпадних вода из домаћинства (фекалне и санитарне) , као и привредних субјеката .

Водоснабдевање Лознице одвија се са изворишта "Зеленица" и "Горње поље" Ужа и шира заштитна зона изворишта (по Изменама и допунама) управо су нападнуте изградњом објеката и привредним активностима.

Загађивање подземних вода је пре свега последица примене ђубрива, пестицида и хербицида у пољопривреди, затим процеђивања са неуређених дивљих депонија отпада као и неадекватног третмана септичких јама .

На подручју Лознице се не води катастар загађивача што је предуслов за успостављање жељеног стања квалитета вода, али и ублажавања последица ексцесних појава.

Постојеће стање

-Снабдевање водом

У периоду од када је урађен план детаљне регулације индустријске зоне Шепак изведени су радови на доводу магистралног цевовода за водоснабдевање пречника 200мм улицом Републике Српске као и развод дуж ул.. Планирана 1 и 2 и 3 као дистрибутивна мрежа.

Такође је обезбеђена вода за противпожарне потребе.

-Подземне воде

Посебни истражни радови на локацији зоне нису рађени већ су коришћени истражни радови који су рађени за потребе предузећа "ВАЛУ" . Стање подземних вода детерминишу реципијенти у окружењу а то су река Штира , река Трбушница као и река Дрина . У хидрогеолошком погледу може се констатовати да је у слоју шљунка формирана издан подземних вода јачег капацитета.

-Одбрана од поплава

Индустријска зона " Шепак " налази се између водотока реке Дрине , Штире и Трбушнице . Поред свих ових водотока су изграђени заштитни одбрамбени насипи , тако да је цела зона безбедна са становишта угрожености од поплава . Потребно је поставити адекватан дебљи поклопац на постојећем уливу вискозиног канала у реку Штиру како се неби враћала вода у брањени простор.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Програмом се планира сепаратни систем канализација . Сви радови на канализационој мрежи су у функцији заштите површинских и подземних вода на том простору .

- Фекална канализација

Конфигурација терена као и положај реципијента је такав да диктира концепцију канализација . Уколико је овај простор у функцији постојећег комплекса ВАЛУ , као што је претходно речено , то је могуће и пожељно да се систем канализација фекалних и санитарних вода повеже са постојећим системом и отпадне воде одведу на систем за пречишћавање који је већ изграђен у кругу постојећег комплекса.

Предузеће "ВАЛУ" има свој предtretман отпадних вода па се исте могу упустити у кишну канализацију или у канал поред комплекса али под условима из плана.

- Кишна канализација

Концепт канализација атмосферских вода диктирају потенцијални реципијенти . Као могући реципијенти су река Штира и река Трбушница . На основу извршених геодетских радова постављена је концепција да се део територије зоне одводи у реку Штиру преко Вискозиног канала , а део одведе у реку Трбушницу гравитационо . Вискозин канал би у тренуцима високог нивоа воде у реци Штири служио као ретенциони простор .

С обзиром да је терен релативно раван и да положај реципијента диктира дубине укопавања , а да је потребно усвојити интензитет падавина на који је потребно рачунати димензије цевовода . Постојећи колектор којим се атмосферске воде одводе од постојећег комплекса је већ изведен и у функцији је и исти је димензионисан на количину воде која ће дотећи са овог простора па је потребно само извршити прикључак на исти. Измене се односе на део којим се само скраћује траса цевовода.

На графичком прилогу Хидротехничка инфраструктура дат је приказ постојеће и планиране хидро инфраструктуре .

4.3.Анализа и оцена стања квалитета земљишта

Земљиште је отворен систем пошто се у њему непрекидно одвијају одређени процеси и реакције који подразумевају размену материје са околином, транслокације и трансформације материјала унутар самог земљишта. Процеси и реакције који се одвијају у земљишту су веома комплексни јер укључују хемијске, биолошке и физичке реакције али се, такође, налазе под утицајем климе, вегетације и других организама. Сви ови процеси у земљишту се могу одвијати симултано.

Земљиште је угрожено загађивањем од отпадних вода и процеђивањем са депонија и сметлишта. Земљиште непосредно уз саобраћајнице угрожено је загађивачима из мотора са унутрашњим сагоревањем.

Тренутно се не врши анализа земљишта, нити прати промена квалитета (загађеност) земљишта. Посебан интерес уопштено гледано је очување земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима, као и земљишта у зонама заштите водоизворишта што на предметном простору није случај јер нема пољопривредног земљишта а ни водоизворишта..

4.4. Анализа и оцена стања нивоа буке

Бука у радној и комуналној средини настаје при транспорту и обављању различитих делатности. Механизам дејства буке на човека је сложен: бука ствара аудитивне и екстрааудитивне и психогене ефекте, којима се придаје све већи значај. Поред оштећења слуха, бука делује и надражајно на неуровегетативни систем и преко њега доводи до различитих обољења кардиоваскуларног система, дигестивног тракта, хормоналних поремећаја итд. Бука као стресогени чинилац умногоме доприноси неуротизацији личности, а делујући на централни нервни систем, омета нормалан сан, креативан рад, процесе памћења и мишљења као и физиолошки дневни биоритам.

Извори буке који могу допринети њеном повећању изнад дозвољеног нивоа везују се за околину привредних објеката и најоптерећеније деонице магистралних и регионалних путева. Комунална бука није временски ограничена и делује непрестано, чак и у времену одређеном за одмор, спавање и рекреацију. Бука од саобраћаја је дисконтинуирана и јавља се и ноћу, на њу је навикавање тешко могуће, што неповољно утиче на нормалан сан и опоравак од организма. Положај саобраћајнице у самом граду у условима друмског путничког, аутобуског и теретног саобраћаја умногоме доприноси повећању буке у граду. Улична бука се мења у различитим деловима града у зависности од фреквенције саобраћаја, структуре возила, успона терена, ширине улице, врсте коловоза (подлоге), зеленила, висине и распореда зграда.

На територији града Лознице се не врши систематско мерење нивоа комуналне буке. Мерење нивоа буке у животној средини би требало да се

спроводи према Правилнику о дозвољеном нивоу буке у животној средини ("Сл. гласник РС", бр.54/92).

4.5. Анализа и оцена стања отпада

Имајући у виду тренутну ситуацију у социјалном, техничком и економском смислу, краткорочно (5 година) у Граду Лозници треба применити опције: поновна употреба отпадних материјала, селекција - примарна и секундарна, рециклажа, кућно компостирање и одлагање отпада на депонији

Управљање отпадом је спровођење прописаних мера поступања са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, поновног искоришћења и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о одлагалиштима после затварања.

Управљање отпадом се врши на начин којим се обезбеђује најмањи ризик по угрожавање здравља и живота људи и животне средине контролом и мерама смањења: загађења воде, ваздуха и земљишта; опасности по биљни и животињски свет; опасности од настајања удеса, пожара или експлозије; негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности инивоа буке и непријатних мириса.

У нашим условима, у Републици Србији, управљање чврстим отпадом је у зачетку. Санитарно одлагање сировог отпада на санитарним депонијама, уз претходно издвајање његових корисних компоненти - секундарних сировина на месту његовог настајања од стране грађана, а без претходне прераде у постројењима за обнављање материјалних и енергетских ресурса, практично нема алтернативу.

З А К О Н О М О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ "Сл. гласник РС", бр. 36/2009 и 88/2010) уређују се: врсте и класификација отпада; планирање управљања отпадом; субјекти управљања отпадом; одговорности и обавезе у управљању отпадом; организовање управљања отпадом; управљање посебним токовима отпада; услови и поступак издавања дозвола; прекогранично кретање отпада; извештавање о отпаду и база података; финансирање управљања отпадом; надзор, као и друга питања од значаја за управљање отпадом.

Управљање отпадом је делатност од општег интереса.

Циљ овог закона је да се обезбеде и осигурају услови за:

- 1) управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина;
- 2) превенцију настајања отпада, посебно развојем чистијих технологија и рационалним коришћењем природних богатстава, као и отклањање опасности од његовог штетног дејства на здравље људи и животну средину;
- 3) поновно искоришћење и рециклажу отпада, издвајање секундарних сировина из отпада и коришћење отпада као енергента;
- 4) развој поступака и метода за одлагање отпада;
- 5) санацију неуређених одлагалишта отпада;
- 6) праћење стања постојећих и новоформираних одлагалишта отпада;
- 7) развијање свести о управљању отпадом.

На простору плана могућ је:

- Комерцијални отпад који настаје у организационим јединицама које се баве трговином, услугама, забавом итд.
- Индустијски отпад који настаје у индустријским капацитетима или на локацијама на којима се налазе привредни објекти. Тај отпад може бити: неопасан, инертан и опасан.

Градска управа Града Лознице је препознала важност ове проблематике, израдила Локални план управљања отпадом и донела Одлуку о усвајању локалног плана управљања отпадом бр. 06-17/10-18-12 од 19.11.2010.године који је усвојен на градској скупштини и објављен у ("Сл.листу града Лознице", бр.10/2010). Следећи корак је била израда регионалног плана управљања отпадом , и одређивање локације за регионалну депонију, с обзиром да је град Лозница потписник споразума о изградњи регионалне депоније са општинама Крупањ, Љубовија и Мали Зворник. Реализацијом овог плана решиће се проблем одлагања комуналног отпада у Лозници и околини.У међувремену Регионални план управљања отпадом је завршен.Скупштина града Лознице је донела Одлуку о изради Плана детаљне регулације за изградњу регионалне санитарне депоније комуналног отпада „Кривића ада,,.План није завршен јер постоји низ проблема везаних за саму локацију у поступку добијања сагласности надлежних установа.

5.0. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора концепт одрживог развоја представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, затим средства и развој животне средине. Стратегија одрживог развоја огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу кроз вредновање капацитета простора у односу на одговарајуће делатности и активности у њему, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима.

Према члану 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму. На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове који они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу за специфичност плана,конкретни разматрани простор,намену површина и др.

5.1. Општи циљеви стратешке процене

Општи циљеви стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и циљева заштите животне средине дефинисаним у међународним документима, као што су "Закључци Светског самита о одрживом развоју" (Јоханесбург, 2002), "Животна средина за Европу" (Кијев, 03) и бројне конвенције о заштити животне средине којима је приступила наша земља.

На основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине наведених у плановима и стратегијама дефинисани су општи циљеви стратешке процене:

- управљање квалитетом ваздуха,
- заштита од буке,
- управљање водама,
- заштита и коришћење земљишта,
- управљање отпадом,
- климатске промене,
- очување биодиверзитета и унапређење предела,
- заштита културно-историјске баштине,
- јачање институционалне способности за заштиту животне средине

Дефинисање стратегије и општих циљева заштите животне средине на подручју плана заснива се на усвојеним стратешким документима у хијерархијски вишим плановима и на државном нивоу, од којих је од кључног значаја "Просторни план Републике Србије" као и „Просторни план града Лознице“. Стратешки циљеви заштите животне средине дати одредбама ППРС представљају факторе очувања еколошког интегритета простора, односно рационалног коришћења природних ресурса и заштите животне средине.

Општи циљеви заштите животне средине на планском подручју, као што је наведено, подржавају опште циљеве постављене плановима вишег реда и били би:

-Обезбеђивање квалитетне животне средине, што подразумева чист ваздух, довољне количине квалитетне и хигијенски исправне воде за пиће, очување слободног земљишта

-Постизање рационалне организације, уређења и заштите простора усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним ресурсима и створеним вредностима, односно оптимално управљање и коришћење природних ресурса;

-Заустављање даље деградације природне средине (ваздух, вода, земљиште и др.) одређивањем стања, приоритета заштите и услова одрживог коришћења простора;

-Предузимање адекватних мера уз успостављање система контроле свих облика загађивања и праћења стања квалитета животне средине.

-Подизање и јачање нивоа еколошке свести, информисања и образовања становништва о еколошким проблемима укључивањем јавности у доношење одлука у погледу мера заштите животне средине.

5.2. Посебни циљеви стратешке процене

Посебни циљеви заштите животне средине планског подручја произлазе из анализе стања животне средине и значајних питања, проблема, ограничења и потенцијала планског подручја, као и приоритета за решавање еколошких проблема, а у складу су са општим циљевима и начелима заштите животне средине.

Посебни циљеви стратешке процене чине мерило кроз које се третирају/проверавају ефекти плана на животну средину. Они треба да обезбеде субјектима одлучивања јасну слику о суштинским утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине и реализације основних начела одрживог развоја.

За одржив развој предметног подручја а самим тим и за подручје Лознице у целини, значајан потенцијал је управо еколошки одговорно коришћење простора. При томе се треба ослањати на следеће посебне циљеве у заштити животне средине:

- Ефикасна заштита елемената животне средине (ваздуха, воде и земљишта) од загађивања, контролисано поступање са комуналним отпадом.

- Санирати и ревитализовати уколико постоје, деградиране и угрожене екосистеме и санирати последице загађења, у циљу стварања квалитетније животне средине.

- Одредити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине, нарочито у овом случају заштита земљишта и ваздуха од свих врста могућих загађивача.

Посебни циљеви стратешке процене чине мерило кроз које се третирају-проверавају ефекти плана на животну средину. Они треба да обезбеде субјектима одлучивања јасну слику о суштинским утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине .

Посебни циљеви предметног плана су:

- развој подручја у обухвату плана као претежно индустријског односно комерцијалног

- побољшање доступности квалитетном саобраћајном мрежом до свих локација

- формирање квалитетне и реалне просторне организације измештањем далековода и гасовода

- стварање услова за уравнотеженији просторни развоја

Табела 1. Посебни циљеви стратешке процене
Области и циљеви стратешке процене

Управљање квалитетом ваздуха

Смањити ниво емисије штетних материја у ваздух
Управљање водама
Очувати и унапредити квалитет површинских и подземних вода
Заштита и коришћење земљишта
Управљање отпадом
Унапредити систем прикупљања, третмана и одлагања чврстог отпада
Унапредити информисање јавности по питањима животне средине

5.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА

На основу дефинисаних општих и посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори представљају један од инструмената за идентификовање, оцењивање и праћење стања развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење промена током одређеног временског периода, а неопходни су као улазни подаци за сваку врсту планирања. Индикатори представљају веома битан сегмент у оквиру израде еколошких студија и планских докумената на свим нивоима. Показатељи су веома прикладни за мерење и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини као и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати.

Углавном се обрађивачи СПУ-а ослањају на индикаторе УН за одрживи развој као и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине, карактер плана и планираних активности.

У Србији се последњих година ради на формирању индикатора одрживог развоја. На основу досадашњих сазнања формиран је предлог листе индикатора која за сада служи као иницијатива шта ће се (без обзира што још нису усаглашени са међународним) пратити у нашој земљи и који се у овом моменту могу користити за едукацију на локалном нивоу.

У оквиру Стратешке процене утицаја избор индикатора ће се извршити из "Основног сета УН индикатора одрживог развоја". Овај сет индикатора заснован је на концепту "узрок-последица-одговор". Индикатори "узрока" означавају људске активности, процесе и односе који утичу на животну средину, индикатори "последица" означавају стање животне средине, док индикатори "одговора" дефинишу политичке опције и остале реакције у циљу промена "последица" по животну средину.

Да би индикатори били поуздани, применљиви на свим нивоима планирања као и инструмент за поређење, неопходан је усаглашени систем праћења који подразумева: јединствене показатеље, јединице мерења, метод мерења, период праћења, начин обраде и приказивање резултата. Тешкоћу представља чињеница да се подаци прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама па, стога, за сада нису усаглашени. Методолошки стандардизовање процедура као и прикупљање и достављање неопходних

података од овлашћених организација је суштински предуслов за унапређење употребе индикатора у планирању и заштити простора.

ВОДА-расположивост и доступност воде.У овом сегменту животне средине посматра се :

-годишња потрошња воде за потребе производње, и за потребе становништва уколико га има на предметном простору, односно укупне потребе за водом

-присутност токсичних и опасних материјала

-присутност бактерија

-начин прикупљања отпадних вода и њихово пречишћавање пре упуштања у водотоке

-одржавање канала и пропуста у исправном стању

-контрола утрошка воде

-планирање урбаног развоја мора бити између осталог усклађено са расположивим водним ресурсима

ЗЕМЉИШТЕ

У овом сегменту важан показатељ је начин одлагања отпада,начин одвођења отпадних вода (постоји ли канализација или не) и одвод атмосферских вода са саобраћајница.

ОТПАД

Важан показатељ овог сегмента је

-стварање отпада односно укупна количина произведеног комуналног отпада,од грађења и рушења,производног(уколико постоји на том простору),од отпадних гума,амбалажног отпада итд.

-зависно од третмана важан је податак количина обрађеног и збринутог отпада

-мере за смањење количине отпада

-казне за непоштовање прописа о одлагању отпада

Табела 2. Избор индикатора

1	Смањити ниво емисије штетних материја у ваздух	Емисије честица SO ₂ и NO ₂
2	Смањити степен изложености	Број дана када је прекорачена

	становништва загађеном ваздуху	гранична вредност имисије (ГВИ) ³ за чађ, SO ₂ и NO ₂
3	Очувати и унапредити квалитет површинских и подземних вода	Петодневна биолошка потрошња кисеоника БПК ₅
4	Унапредити систем прикупљања, третмана и одлагања чврстог отпада	% домаинстава укључених у систем % отпада који се третира % отпада који се одлаже на сан. депонију
5	Унапредити енергетску ефикасност	% смањења потрошње енергената
6	Унапредити информисање јавности по питањима животне средине	Број информација о животној средини у средствима информисања

6.0.ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Све намене у простору целокупне територије Лознице, делатности и развојни процеси, расположиви потенцијали и наведена ограничења, манифестују се одређеним утицајима на окружење и могу утицати на квалитет животне средине и довести је у стање угрожености и деградације

. С обзиром на то да се ради о простору на чијем појединим деловима активности ће бити интензивније, у остваривању система заштите животне средине надлежни органи локалне самоуправе, правна и физичка лица морају бити одговорна за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове у животној средини или за непредузимање мера заштите животне средине.

У смислу смањивања и елиминисања могућих промена и негативних утицаја на животну средину неопходно је поштовање основних начела заштите животне средине и основних начела у планирању и остваривању планских решења а која се односе на заштиту просторних ресурса и вредности и уређење простора целе територије града Лознице.

6.1.ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У смислу смањивања и елиминисања могућих промена и негативних утицаја на животну средину неопходно је поштовање основних начела заштите животне средине и основних начела у планирању и остваривању планских решења а која се односе на заштиту просторних ресурса и вредности и уређење простора .

Као што је већ истакнуто, циљ израде стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве

оквири (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја. Повољност у овом Ивештају је то што су израда плана и стратешке процене два процеса која у овом случају теку паралелно, међусобно се допуњавају, па је могућност већа да одређена планска решења могу бити прихватљива са аспекта заштите животне средине.

Стратешка процена утицаја се бави анализом и проценом могућих утицаја планираних решења у плану на животну средину, а не појединачним објектима и активностима које се планирају

За објекте за које надлежни орган утврди потребу израде овог документа, анализираће се појединачни објекти и њихов утицај на животну средину.

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину није јасно прописао шта су то варијантна решења плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте, и то по секторима Плана:

1. Варијанта да се план не усвоји и не имплементира, и
2. Варијанта да се план усвоји и имплементира.

Варијантна решења плана представљају различите рационалне начине, средства и мере реализације циљева плана у појединим секторима развоја, кроз разматрање могућности коришења одређеног простора за специфичне намене и активности, односно разматрање могућности коришћење различитих простора за реализацију конкретне активности која се планира. Поред тога, треба узети у обзир и варијанте имплементације плана. Укупни ефекти плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и варијантним решењима плана.

Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало доношење или недоношење предметног плана, стратешка процена ће се бавити разрадом обе варијанте.

У наредној табели дата је квалитативна процена позитивних утицаја појединих сектора плана на животну средину у поређењу са ефектима варијанте ако се план не примени.

Табела 3. Процена утицаја сектора плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у варијанти да се план примени

Смањење нивоа емисије штетних материја у ваздух
Смањење степена изложености становништва загађеном ваздуху

Очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода
Унапређење система прикупљања, третмана и одлагања чврстог отпада
Унапређење енергетске ефикасности
Унапређење информисања јавности по питањима животне средине

6.2.ОПИС МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ, ОДНОСНО УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У случајевима где је процењено да може доћи до значајног потенцијално негативног утицаја потребно је предузети одговарајуће мере заштите. Такође, израдом студија Процена утицаја појединачних пројеката дефинисаће се додатни услови заштите животне средине након чега се може отпочети са реализацијом активности које су идентификоване да ће имати значајан негативан утицај.

Дефинисање мера заштите има за циљ да се утицаји на животну средину сведу у границе прихватљивости, односно допринесу спречавању, смањењу или отклањању сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину.

6.2.1. Планска концепција заштите животне средине

Сагледавајући проблематику заштите животне средине, са просторно-функционалног аспекта, подручје дела индустријске зоне представља релативно очувану природну средину у појединим деловима .

Планска концепција заснива се на заштити и унапређењу квалитета животне средине у дефинисаним просторно-еколошким зонама применом мера и правила коришћења простора и грађења. То подразумева примену свих адекватних мера заштите животне средине које ће бити прописане након дефинисања планских решења. Такође, ефикасним режимима и правилима изградње, коришћења и уређења простора може се унапредити стање квалитета животне средине.

Дефинисање мера заштите има за циљ да се утицаји на животну средину сведу у границе прихватљивости, односно допринесу спречавању, смањењу или отклањању сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину.

6.2.2. Мере заштите ваздуха

У оквиру мера заштите ваздуха постоји основни приоритет:

- смањивање загађености ваздуха испод дозвољеног нивоа за тзв. типичне и специфичне загађујуће материје.

У наредном, планском периоду, сви објекти који испуштају загађујуће материје морају се придржавати граничних вредности прописаних важећих законских прописа

Заштита ваздуха остварује се предузимањем мера систематског праћења

квалитета ваздуха, смањењем загађивања ваздуха загађујућим материјама испод прописаних граничних вредности имисије, предузимањем техничко-технолошких и других потребних мера за смањење емисије, као и праћењем утицаја загађеног ваздуха на здравље људи и животну средину.

С обзиром да постоји потреба за спровођењем мера заштите ваздуха од загађивања неопходно је предузети и додатне мере:

- Код планирања нових пословних објеката водити рачуна о правцима доминантног ветра и главним изворима загађивања ваздуха;
- Обезбедити контролу процеса сагоревања у котларницама и њиховог одржавања;
- Спровођити мере заштите ваздуха кроз ажурнији инспекцијски надзор надлежних служби;
- Наставити са систематским праћењем степена загађености ваздуха на територији града и мерењима имисије специфичних загађујућих материја.

6.2.3. Мере за заштиту земљишта

Постоје два општа приоритета у заштити земљишта - контрола употребе агрохемијских средстава, у циљу смањивања загађења земљишта из пољопривреде и очување земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима која у случају индустријске зоне нису ни угрожена јер се већ дужи низ година то земљиште које је некад било пољопривредно не користи у ту сврху.

Мере заштите, коришћења и уређења земљишта и добара од општег интереса подразумевају:

- Очување продуктивности, структуре и слојева тла, као и природних и прелазних облика и процеса;
- Обављање активности и одлагање материја које не загађују нити оштећују земљиште;
- Забрану неконтролисаног депоновања свих врста отпада;
- Изградњу непропусних септичких јама у деловима који нису покривени канализационом мрежом;

6.2.4. Мере заштите везане за проблем отпада

За потребе становника Лознице, па самим тим и предметног подручја, велики значај ће имати изградња Регионалне санитарне депоније чврстог комуналног отпада у Лозници, као и сама санација и рекултивација деградираног простора на локацији постојеће градске депоније.

Мере заштите којима се регулише проблематика из области управљања отпадом се састоје у:

- Уклањању дивљих депонија
- Раду на увођењу система за рециклажу уз прикупљачке (трансфер) станице.
- Организовању система селективног прикупљања отпада, његовог разврставања и увођења у систем рециклаже.

7.0. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Један од циљева израде извештаја о стратешкој процени утицаја предметног плана је и прописивање одговарајућих мера за смањење негативних утицаја на животну средину. Односно, дефинисање мера заштите има за циљ да се утицаји на животну средину сведу у границе прихватљивости односно да се спречи, смањи и отклони сваки значајнији штетни утицај на животну средину.

Стратегија заштите животне средине се заснива на превентивном деловању приликом привођења простора намени и изградњи нових објеката како би се испоштовала рационалност у свему а са циљем што је могуће мање угрожавања животне средине. Заштита животне средине се остварује побољшањем њених основних елемената: ваздуха, воде, земљишта, и др.

Као прво морају се донети правне мере односно правни акти града о заштити животне средине (ако не постоје) тј. критеријуми понашања, поступци а самим тим и санкције за непоштовање истих. Потребно је урадити годишњи програм заштите животне средине, регулисати начин праћења и поставити мерне пунктове.

Такође, јако је битно испоштовати уградњу, контролисати употребу и водити рачуна о инсталацијама и постројењима за пречишћавање воде, уколико су предвиђени на територији плана. Што се тиче просторног аспекта, битно је испоштовати могућност градње тамо где ја дозвољена као и све параметре за градњу. Могуће је обављати само делатности које не угрожавају квалитет животне средине. Планиране и постојеће објекте обавезно прикључити на систем канализационе мреже и употребљену воду евакуисати у колектор јавне канализације.

Атмосферске отпадне воде са саобраћајница и манипулативних површина које се евентуално могу загадити уљима, мастима, нафтним дериватима и тако загадити подземне воде, треба прикупити системом канализације преко таложника и сепаратора

Када је у питању заштита подземних вода, битно је очувати њихов квалитет у погледу геоморфолошких, климатских, хидролошких, геолошких и хидрогеолошких карактеристика у делу Плана.

У циљу заштите природе потребно је

-Уређењем простора омогућити рационално коришћење и заштиту простора

-намену површина у плану ускладити са планским документима вишег реда

-Активирати и ставити у функцију неизграђено грађевинско земљиште опет у складу са законом тј. спречити све негативне утицаје будућих и постојећих садржаја на предметном подручју

-Извршити идентификацију свих отпадних вода и решити проблем њиховог одвођења, прикупљања и могућег пречишћавања

-Водоснабдевање решити изградњом и проширењем водоводне мреже

-Сва техничка решења довођења и одвођења вода прилагодити да се не угрози водни режим површинских и подземних вода

Мере за спречавање негативних утицаја :

1. У деловима комплекса зоне намењеног за пословање, обављати искључиво делатности које не угрожавају квалитет животне средине, не

производе буку или непријатне мирисе, односно не умањују квалитет боравка у објектима и њиховој околини

2. Применити опште и посебне санитарне мере и услове у складу са законом и важећим прописима којима се уређује област санитарног надзора, у случају да се на делове комплекса или планиране активности примењују одредбе наведених прописа

3. Пре почетка коришћења објеката обезбедити прикључење комплекса центра на постојећу и планирану комуналну инфраструктуру, у свему у складу са урбанистичким условима за уређење простора утврђеним урбанистичким планом; обезбедити потребне количине воде за рад комплекса, укључујући унутрашњу и спољну хидрантску мрежу, односно захтеве противпожарне заштите; испоштовати посебне услове/сагласности које су утврдили надлежни органи и организације

4. Спроводити претходно наведене опште мере заштите животне средине, које се односе на заштиту вода с ходно Закону о водама ("Службени гласник РС", бр.30/2010) и ваздуха у складу са Законом о ваздуху (" Сл. Гласник РС", БР. 36/09) , заштиту од буке с ходно Закону о заштити од буке (" Сл. Гласник РС", БР. 36/09) ,

5. При пројектовању и изградњи магацина, планирати и применити мере и услове прописане за коришћење и изградњу ове врсте објеката

6. Применити неопходне мере за правилно и безбедно чување и руковање хемијским средствима (ако их има) , хемикалијама и производима који их садрже, у складу са законом и важећим прописима којима се уређује управљање хемикалијама

7. Спроводити неопходне мере заштите од могућих удеса (пожар, просипање, исцуривање хемикалија; танкване или посуде за прихват целокупне количине трансформаторског уља у случају планирања ТС са уљним трансформаторима, односно горива из дизел-електричног агрегата), као и мере за отклањање последица у случају удесних ситуација; прибавити сагласност надлежног органа за предвиђене мере заштите од пожара

8. Обезбедити посебан простор, потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја (комунални и амбалажни отпад, рециклабилни материјал, отпад од чишћења сепаратора масти и уља и отпадних вода из објекта и др.), у складу са законом и другим прописима којима се уређује поступање са секундарним сировинама, опасним и другим отпадом, до предаје лицу са којим је закључен уговор, а које је регистровано и има дозволу за управљање отпадом (складиштење, третман, одлагање и сл.)

9. Извршити уређење и озелењавање слободних површина (травњаци, жбунаста и висока вегетација) у складу са пројектом хортикултурног уређења

10. Спроводити одговарајући програм праћења утицаја на животну средину, који се односи на мерења емисије отпадних гасова (гаража, котларница и сл.), контролу квалитета отпадних вода након третмана, евентуално емитовану буку, у складу са важећим прописима

8.0. ПРЕГЛЕД РАЗЛОГА КОЈИ СУ ПОСЛУЖИЛИ КАО ОСНОВА ЗА ИЗБОР ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА

У складу са проценом могућих утицаја врши се поређење варијантних решења и приказ разлога који су пресудили да се изабере повољнија варијанта. Зато се издвајају две варијанте:

- варијанта да се план не усвоји
- варијанта да се план усвоји и почне примењивати

Према члану 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Из тог разлога резултати процене утицаја варијантних решења на животну средину су приказани и сумирани према секторима плана. Могући позитивни и негативни ефекти варијанти плана показују следеће:

1. У варијанти да се Измене и допуне Плана детаљне регулације не донесу односно да се план не усвоји.

- Непостојање односно недовољно садржаја у оквиру обухвата као и неадекватно уклапање објеката и садржаја у шире окружење због постојећих траса далековода и гасовода

-неће бити испуњени потребни санитарно-технички услови за изградњу

-неадекватна мрежа улица

-недовољна покривеност предметног простора као и недовољан капацитет инфраструктурне мреже(електроенергетска, тт мрежа, водовод и канализација)

2. У варијанти да се Измене и допуне Плана детаљне регулације донесу могу се очекивати бројни позитивни ефекти, који ће отклонити већину негативних тенденција развоја индустријске зоне ако би се план имплементирао. У овој варијанти могу се очекивати појединачни негативни ефекти у одређеним секторима плана, а који су неизбежна цена развоја.

По варијанти да се план усвоји:

-доћи ће до планског развоја подручја и уклапања објеката и садржаја у окружење

-самом планском изградњом би се испунили и потребни санитарно-технички услови

-боља покривеност простора и опремљеност адекватном инфраструктурном мрежом

-адекватна и усклађена путна мрежа са стањем на терену

У појасевима непосредно уз магистралне путеве, може се повремено јавити прекорачење граничних вредности загађености ваздуха.

На овом нивоу плана, односно стратешком нивоу планирања, није било могуће детаљно анализирати свако планско решење и непосредан утицај планираних активности на животну средину јер нису дефинисане све појединости везане за дато планско решење.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног плана знатно повољнија у односу на варијанту да се план не донесе.

У варијанти да се план не усвоји и да се развој предметног подручја настиви по досадашњем тренду могу се очекивати само негативни ефекти у скоро свим сегментима плана у односу на циљеве које дефинише стратешка процена утицаја.

У варијанти да се план усвоји и почне са његовом применом могу се очекивати позитивни ефекти у скоро свим секторима јер се предвиђа заустављање већине негативних тенденција у развоју подручја.

На основу напред наведеног изводи се закључак да је варијанта доношења предложеног плана знатно боља и повољнија у односу на варијанту да се план не донесе.

8.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ЗА ИЗРАДУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

За планове нижег реда одлука о приступању изради стратешке процене доноси се у складу са одредбама из чланова 5. и 6. Закона о СПУ, ако се на планском подручју планирају два или више пројеката обухваћених Уредбом о пројектима за које се израђује студија о процени утицаја на животну средину. Израда стратешких процена на нижем хијерархијском нивоу биће регулисана у складу са одлуком надлежног органа градске управе Лознице, односно Одељења за планирање и изградњу

У детаљнијој планској разради (што се ради на нивоу плана генералне и детаљне регулације) неопходно је извршити вредновање капацитета простора у односу на делатности и активности које се планирају на њему и на основу Правила уређења која, поред садржине одређене Законом о планирању и изградњи, треба да садрже и стратешку процену утицаја на животну средину где се то процени као потребно. Ово се, пре свега, односи на Законом одређене намене и врсте објеката и прописе за обављање делатности на парцелама мешовите намене, са објектима мале привреде и производним и индустријским предузећима. На тај начин ће се извршити еколошка валоризација простора и прописати мере којима се у потпуности мора обезбедити заштита околине од загађења.

У поступку даље разраде планског документа, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени. гласник РС", бр.114/08) инвеститори су дужни да се обратe надлежном органу за послове заштите животне средине градске управе града Лозница који ће одлучити о потреби Процене утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради Студије или Решење да није потребна израда Студије о Процени утицаја на животну средину.

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљање отпадом и комуналних делатности, као и за све пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.

Као обавезујућу ствар, а на основу Закона о процени утицаја на животну средину, потребно је истаћи следеће:

- Инвеститор не може приступити извођењу пројекта тј. радовима без спроведеног поступка процене утицаја и добијене сагласности надлежног органа на студију о процени утицаја

- Инвеститор за чије се планиране објекте и активности може захтевати процена утицаја мора поднети захтев за одлучивање о потреби процене утицаја надлежном органу, и

- Студија о процени утицаја је саставни део документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта (изградња, извођење радова, промена технологије, промена делатности и друге активности).

Поступак процене утицаја на животну средину је потребно спровести по фазама у поступку процене утицаја како је то прописано Законом.

9.0. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

Успостављање система мониторинга је један од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у плану детаљне регулације могле успешно имплементирати у пракси. Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 88/2010), следеће ставке:

1. индикаторе за праћење стања животне средине;
2. опис циљева плана и програма;
3. права и обавезе надлежних органа; и
4. поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја

Програм праћења стања животне средине може бити саставни део постојећег програма мониторинга који обезбеује орган надлежан за заштиту животне средине.

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине које обухвата праћење природних фактора, промена стања и карактера животне средине.

Мониторинг квалитета ваздуха

Мониторинг квалитета ваздуха се мора успоставити у складу са Европском директивом о процени и управљању квалитетом ваздуха. Мониторинг се остварује системским мерењем, праћењем односно континуирано, на утврђеним локалитетима

Мониторинг квалитета земљишта

У складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту (Сл. гласник РС бр. 23/94) потребно је на локацијама у непосредној близини индустријске зоне као и у самој зони вршити мониторинг земљишта.

Мониторинг квалитета вода

За предметни план је значајно контролисање квалитета подземних вода. Испитивања се обављају према утврђеним параметрима чије присуство и

квантитет указују на квалитет и исправност воде.

Мерења се врше на основу Правилника о опасним материјама у водама и Правилника о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода.

Мониторинг управљања отпадом

Према Закону о заштити животне средине, заштита од отпадних и опасних материја врши се прописивањем начина поступања са појединим отпацима који имају својства опасних материја и прописивањем начина вођења евиденције о врстама и количинама опасних материја у производњи, употреби, превозу, промету, складиштењу и одлагању.

Мониторинг буке

Потребно је успоставити мониторинг буке на бар једном месту нарочито у непосредној близини обилазног пута.

Права и обавезе надлежних органа

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, она произилазе из Закона о заштити животне средине, односно чланова 69-78. овог Закона. Према наведеним члановима, права и обавезе надлежних органа су:

- Влада доноси програм мониторинга за период од две године,
- Јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у сагласности са програмом Владе,
- Република и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга,
- Влада утврђује критеријуме за одређивање броја места и распореда мерних места, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података.
- Мониторинг може да обавља само овлашћена организација, Министарство прописује ближе услове које мора да испуњава овлашћена организација и одређује овлашћену организацију по претходно прибављеној сагласности министра надлежног за одређену област
- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивача, методологију мерења, узимања узорака, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података
- Државни органи, односно организације и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин
- Влада ближе прописује садржину и начин вођења информационог система, методологију, структуру, заједничке основе, категорије и нивое сакупљања података, као и садржину информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност
- Информациони систем води Агенција за заштиту животне средине,

- Министар прописује методологију за израду интегралног катастра загађивача, као и врсту, начине, класификацију и рокове достављања података,

- Влада једанпут годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици. Надлежни орган локалне самоуправе једанпут у две године подноси скупштини извештај о стању животне средине на својој територији. Извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике и јединице локалне самоуправе,

Државни органи, органи локалне самоуправе и овлашћене и друге организације дужни су да редовно, благовремено, потпуно и објективно, обавештавају јавност о стању животне средине, односно о појавама које се прате у оквиру мониторинга емисије и емисије, као и мерама упозорења или развоју загађења која могу представљати опасност за живот и здравље људи, у складу са Законом о заштити животне средине и другим прописима. Такође, јавност има право приступа прописаним регистрима или евиденцијама које садрже информације и податке у складу са овим законом.

Законски оквир

Систем праћења стања животне средине (ваздух, вода, земљиште, опасне, отпадне и штетне материје, бука) успостављен је следећим правним актима:

- Закон о планирању и изградњи (Сл. гласник Републике Србије бр. 72/2009; 81/2009-испр; 64/2010-одлука УС и 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС и 98/2013-одлука УС, 132/14 и 145/14)

- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр, 30/2010)

- Закон о заштити природе("Службени гласник РС", бр.36/2009. 88/2010, 91/2010-испр. и 14/2016)

- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 72/2009, 43/2011-одлука УС и 14/2016)

- Закон о заштити ваздуха("Службени гласник РС", бр. 36/2009 и 10/2013)

- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/2009 и 88/2010)

- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање ("Службени гласници РС", бр. 6/2016)

- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха("Службени гласник РС", бр. 11/2010 и 75/2010)

- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/2010).

- Уредба о одлагању отпада на депоније("Службени гласник РС", бр. 92/2010)

- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/2010).

- Закон о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 44/95)

10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена утицаја на животну средину ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и унапређивање одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Плана. Главни задатак стратешке процене утицаја на животну средину је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука у плановима уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Стратешка процена је добила на значају доношењем EU Directive 2001/42/EC о процени еколошких ефеката планова и програма (са применом од 2004. године), а код нас доношењем Закона о стратешкој процени (са применом од 2005. године).

Садржај стратешке процене утицаја на животну средину, а донекле и основни методолошки приступ дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Законом о заштити животне средине. Хијерархијска уређеност методолошких корака представља полазни основ за методолошки приступ, омогућујући првенствено поштовање утврђеног редоследа потеза и стварање основе за доношење одлука. Сви изведени закључци из претходне фазе представљају обавезу и полазну основу сваког наредног корака.

Посматрајући планирање и развој подручја индустријске зоне кроз систем "еколошких" критеријума и индикатора дошло се до закључка да се посебно мора водити рачуна о активностима које битније могу нарушити животну средину, као и о могућим "сукобима интереса" у односу на природне вредности, земљиште, воду и ваздух. У савременом планирању, увођењем стратешке процене утицаја, еколошка димензија прожима читав процес израде планских докумената и интегрисана је у планска решења, чиме планови постају квалитетнији и усклађенији са концептом одрживог развоја.

Будући да су досадашња искуства недовољна у примени стратешке процене предстоји решавање бројних проблема. У досадашњој пракси стратешке процене планова присутна су два приступа:

(1) технички: који представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме где није проблем применити принципе за EIA, и

(2) планерски који захтева битно другачију методологију из следећих разлога:

- планови су знатно сложенији од пројеката, баве се стратешким питањима и имају мање детаљних информација о животној средини.

- планови се заснивају на концепту одрживог развоја и у већој мери поред еколошких обухватају друштвена и економска питања,

- због комплексности структура и процеса, као и кумулативних ефеката у планском подручју нису примењиве софистициране симулационе математичке методе,

- при доношењу одлука већи је утицај заинтересованих страна и нарочито јавности, због чега примењене методе и резултати процене морају бити разумљиви учесницима процеса процене. Анализирајући поступак израде

Стратешке процене утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји из, условно говорећи, четири фазе. Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да се ниједна фаза не може запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

- Полазне основе стратешке процене обухватају дефинисање предмета као и просторног обухвата студије, циљева и метода рада, правног, планског и документационог основа. Анализа и оцена стања је аналитичка фаза која се ради на основу резултата мерења елемената животне средине на терену односно стручних, научних и других литературних података о стању животне средине на датом подручју.

- Након анализе и оцене стања, другу фазу представља процена могућих утицаја које одређене активности и објекти могу имати на животну средину. Процена могућих утицаја на животну средину се врши на основу квантификације појединих елемената животне средине, научних сазнања и процена угрожености повредивих ресурса у околини планираних садржаја и процене еколошког ризика. Према критеријумима и оцени постојећег стања животне средине, а имајући у виду природне услове и изграђене структуре на подручју за које се план доноси, издвајају се најзначајнији утицаји на животну средину који могу неповољно утицати на непосредно окружење.

- У трећој фази, имајући у виду све напред наведено, прописују се одговарајуће мере заштите животне средине у циљу смањења негативних утицаја и унапређења животне средине. У овој фази дефинишу се смернице за ниже хијерархијске нивое планирања животне средине, односно израда Стратешких процена утицаја и Процена утицаја пројеката на животну средину.

- На крају, следи фаза у којој се дефинише програм праћења стања животне средине у току спровођења плана, које обухватају предлог индикатора за праћење стања животне средине и по потреби успостављање нових мерних тачака. Такође, веома је важно пратити и ефикасност спровођења прописаних мера заштите, односно да ли дефинисане мере заштите дају одговарајуће резултате. Чест случај у пракси је да се комбинују методе стратешке процене са методама процене утицаја. У том смислу коришћено је Упутство ЕУ о процени утицаја пројеката на животну средину, у смислу стварања планског, односно хијерархијског основа, како за реализацију детаљних планова тако и за реализацију појединачних пројеката. У том смислу, процењује се да је сврсисходан приступ који се користи у процени утицаја пројеката на животну средину, прилагођеног потребама стратешке процене.

Методолошки основ, за израду Стратешке процене утицаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора планског решења.

При изради овог документа коришћена је метода вишекритеријумске анализе која је заснована на квалитативном вредновању животне средине у подручју плана и непосредном окружењу.

11.0. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Чланом 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинише се учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење о Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину у року од 30 дана. Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени (члан 19). Орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана.

Због значаја могућих утицаја Измена и допуна Плана детаљне регулације на животну средину нарочито је важно адекватно и "транспарентно" укључивање заинтересованих страна (инвеститора, надлежних државних органа, локалних управа, невладиних организација и становништва) у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине. Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене. Учешће заинтересоване јавности и невладиних организација обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања просторног плана.

Орган надлежан за припрему плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења о СПУ, као и мишљења изјављених у току јавног увида и јавне расправе о плану. Извештај о СПУ доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. На основу оцене орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на извештај о СПУ.

ЗАКЉУЧАК СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Закључци о израђеном извештају о стратешкој процени (према нашем закону), односно не-технички резиме (према европској директиви о СПУ) представљају сажетак информација датих у свим претходним поглављима. Ове информације треба да су представљене на начин разумљив јавности.

Стратешка процена утицаја на животну средину је процес који треба да интегрише циљеве и принципе одрживог развоја у просторним и урбанистичким плановима, уважавајући при томе потребу да се избегну или ограниче негативни утицаји на животну средину и на здравље и добробит становништва. Значај стратешке процене утицаја на животну средину, поред осталог, огледа се у томе што:

- се заснива на начелима одрживог развоја, предострожности, интегралности и учешћа јавности,
- помаже да се провери повољност различитих планских варијанти,
- обрађује питања и утицаје ширег значаја, који се не могу поделити на пројекте, на пример - кумулативни и социјални ефекти,
- утврђује одговарајући контекст за процену утицаја конкретних пројеката, укључујући и претходну идентификацију проблема и утицаја који заслужују

детаљније истраживање.

Заштита животне средине у Изменама и допунама Плана генералне регулације разматрана је у оквиру планског документа али и у склопу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја.

На основу процене значаја утицаја приказаних у Плану закључује се да имплементација плана не производи стратешки значајне негативне утицаје на планском подручју. Резимирајући утицаје плана на животну средину и елементе одрживог развоја може се констатовати да ће већина планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји које је могуће очекивати реализацијом планских решења су ограниченог карактера и по интензитету и по просторној размери. Да овакви утицаји не би оптеретили капацитет животне средине и простора, спроводиће се мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на животну средину прописане Извештајем.

Извештај о стратешкој процени утицаја који се ради о нивоу Измена и допуна плана детаљне регулације индустријске зоне „Шепак“ у Лозници, не може дати одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације . Ниво детаљности који ће анализирати појединачне објекте и њихове утицаје на животну средину, разматраће се у оквиру Процена утицаја појединачних објеката и пројеката на животну средину.